

AVRUPA NEREYE? TÜRKİYE NEREYE?

Reha Alpay - Emet Değirmenci

Solun bir kesimi "ulusal bağımsızlık" sloganıyla AB'ye karşı çıkarırken, bir diğer kesimi ise "emeğin Avrupa'sı" gibi neye hizmet edeceği belirsiz hedeflerle AB yanlısı cephede yerini almaktadır.

Uzunca bir süredir Türkiye'nin ana gündem maddelerinden biri AB ve Türkiye'nin AB'ye girme mücadelesi. Her zaman olduğu gibi yapay bir kutuplaşma yaratıldı ve iki cephe oluşturuldu, "laikler" ve "İslamcılar" ya da "ülke bütünlüğünden yana olanlar" ile "bölücüler" arasındaki cepheleşme gibi. Özellikle medyanın sunduğu haliyle duruma bakarsak, bir yanda ANAP'tan solun ÖDP içindeki ve dışındaki çeşitli kesimlerine kadar yayılan AB yanlısı bir cephe var; öte yanda ise MHP ve ordudan, solun kendi içinde farklılaşan başka kesimlerine kadar uzanan bir AB karşıtı cephe görünüyor. Böyle bir kutuplaşma ile bu kesimlerin tek tek gerçekten AB'ye karşı olup olmadıkları gözden kaçırıldığı gibi kimin neden AB yanlısı olduğu, kimin neden AB'ye karşı çıktığı da gözden kaçırılmaya çalışılıyor. Ne yazık ki solun da bu tartışmaya varolan kutuplaşmayı aşmaya yardım edecek bir şekilde yaklaştığını söylemek mümkün değil. Solun bir kesimi "ulusal bağımsızlık" sloganıyla AB'ye karşı çıkarken, bir diğer kesimi ise "emeğin Avrupa'sı" gibi neye hizmet edeceği belirsiz hedeflerle AB yanlısı cephede yerini almaktadır.

Türkiye'nin Günümüz Dünyasındaki Konumu

Medyanın ve bu kutuplaşmayı yaratan politik güçlerin bakış açılarını bir yana bırakıp Türkiye'nin, Dünya'da değişmekte olan politik dengeler içindeki konumunu AB açısından irdelemeye çalışalım. Öncelikle AB fikrinin ilk ortaya atıldığı, İkinci Dünya Savaşı sonrası 1950'li 1960'lı yıllara dönersek o yıllarda bu birliğin yalnızca bir ekonomik birlik olarak görüldüğüne tanık oluruz. O yıllar Avrupa'nın dışarıdan gelecek işgücüne gereksinim duyduğu ve ekonomik olarak çok güçlü olan ABD'ye karşı, ancak ekonomik olarak bütünleşmiş bir Avrupa'nın rakip olabileceği düşüncesinin geliştiği yıllardı. 1970'li yıllardan itibaren sanayinin Üçüncü Dünya ülkelerine taşınması ve otomasyon, dışarıdan gelecek işgücü gereksinmesinin niteliğini de değiştirdi. Günümüzde Avrupa, artık yalnızca bilgisayar, iletişim gibi alanlarda deneyimli işgücüne gerek duyuyor. Örneğin, Almanya bu yıl Hindistan'dan binlerce bilgisayar uzmanı göçmeni kabul edebileceğini duyurdu. Diğer yanda ise baskıcı rejimlerden ve ekono-

mik zorluklardan ötürü Asya ve Afrika ülkelerinden kaçıp Avrupa'ya sığınmaya çalışan insanlar AB'nin önünde çözüm bekleyen sorunların başında gelmekte.

Küreselleşme ile her ne kadar Avrupa ve ABD sermayelerinin birbirleriyle bütünleştiklerine tanık olsak da politik düzeyde bu iki gücün aralarındaki çelişkileri gidermekte başarılı olmadıkları açıkça ortada. Bu durumun bir nedeni Avrupa'da tüketicinin daha bilinçli olması ve bu bilincin hükümetler üzerinde daha etkili olması. Buna geçmişteki muz savaşımını ve genetik olarak değiştirilmiş ürünlerin ABD'de satışa sunulurken AB ülkelerinde moratoryumla uzun süre yasaklanmasını ve şu anda da etiketsiz satılmamasını örnek verebiliriz. Ancak çok daha önemlisi bu iki gücün iki emperyalist odak olarak dünya üzerinde egemenlik mücadelesinin küreselleşme ile bitmemiş olması. İkinci Dünya Savaşımını izleyen yıllarda Avrupa yeniden inşa ile uğraşırken, ABD etki alanını dünyanın her köşesinde genişletme çabasında idi. Bugün de Zimbabwe örneğinde gördüğümüz gibi, Avrupa eski sömürgelerinde dahi belirleyici olamazken, ABD Orta Asya'ya yerleşmeyi ve oradaki yeraltı kaynaklarını denetim altına almayı amaçlamaktadır.

Burada iki ana emperyalist odağın etki alanlarını genişletme yöntemlerine bakacak olursak, ABD'nin askeri işbirliği ve denetimi öne çıkarırken, Avrupa'nın "dostane" ilişkilere daha çok ağırlık verdiğini saptayabiliriz. ABD'nin yöntemi kısa vadede sonuç verse de uzun vadede bir çok riskler içermektedir. Özellikle yerel, taşeron jandarma ülkeler yaratma stratejisi ABD'ye pahalıya mal olacak gibi görünmektedir. Bu taşeron jandarma adaylarından İsrail

kendi güvenliğini dahi sağlayamaz duruma düşmüştür. Bir diğer aday Pakistan ise 1977-1989 yılları arasındaki askeri diktatörlük döneminde yetiştirilen İslamcı militanları nasıl denetleyeceğini düşünmekten ABD'nin bölgedeki askeri operasyonlarına dahi katılamamaktadır. Her iki örnekte de dine dayalı devlet modeli beklenen yararı sağlamadığı gibi istenmeyen sonuçlar yaratmıştır. Şimdi ise ABD, laik seçenekler üzerinde yoğunlaşmaya yönelmek durumundadır.

Avrupa ise bir yandan Doğu Avrupa ülkeleri ile bütünleşerek onların ABD etkisi altına girmesini önlerken bir yandan da pazar olanaklarını nasıl geliştireceğine kafa yormaktadır. ABD, NAFTA aracılığıyla Meksika'yı kendi ekonomisinin bir uzantısı haline getirirken, FTAA (Amerikalılar İçin Özgür Ticaret Anlaşması) ile tüm Kuzey, Güney ve Orta Amerika ülkelerinde ayrıcalıklı bir konuma gelmeye çalışıyor. Ancak özellikle Venezuela ve Brezilya gibi Güney Amerika ülkelerinden gelen

Yukarıda da belirttiğimiz gibi 1970'li yıllara kadar Avrupa'nın temel amacı ABD ve Japonya'ya karşı ekonomik rekabet için birleşmek idiyse de, şu anda sınırların "yasadışı" göçmen akınına karşı korunması gibi en az ekonomik rekabet kadar önemli başka sorunlar da var.

muhalafet ve ABD ekonomisinde yaşanan durgunluk bu sürecin uzun vadeye yayılmasını zorunlu kılıyor. Petrol kartellerini temsil eden Bush'un liderliğindeki ABD'nin petrol kaynaklarına ve askeri operasyonlara ağırlık vermesi ise olayın bir başka boyutu.

Dünyadaki bu tabloya Türkiye'yi yerleştirmeye çalışacak olursak, stratejik konumu sürekli kötüye giden, ekonomisini ayakta tutmak için kredi çevirmeye çalışan bir ülke görürüz. Gerçekten de geçen yıl içinde Arjantin'e akmayan dış krediler, Afganistan'daki operasyona destek karşılığı Türkiye'ye akmış ve bu politika kısa vade için rahatlama sağlamıştır. Ancak Türkiye'deki elit tabaka, dünyadaki dengeler içerisin-

de alacağı konuma karar vermek durumundadır. ABD'nin beklediği gibi bölgesel jandarma rolü mü üstlenecektir? Yoksa Avrupa'nın bir parçası mı olacaktır? İlk anda birbiri ile çelişmez görünen bu iki konum aslında birbiri ile uyumlu değildir. Birincisi istenen görevleri üstlenmeyi engelleyebilecek toplumsal muhalefetin önünün baştan kesilmiş olmasını gerektirirken, ikincisi ise Avrupa'nın çıkarlarına aykırı olabilecek jandarmalık görevlerinin gerçekten sivil bir hükümetin denetimi altındaki ordu tarafından yerine getirilmemesi anlamına gelmektedir.

Tam bu noktada başta söz ettiğimiz yapay kutuplaşmaya dönecek olursak, aslında Türkiye'deki AB yanlısı ve karşıtı ayrışmanın Türkiye'nin AB'ye girip girmemesi değil, ileride alacağı konuma ilişkin bir cepheleşme olduğunu görürüz. Bir yanda MHP ve ordu, hem Türkiye'ye IMF kapılarında büyük kolaylık sağlayan jandarmalık görevlerini muhalefetsiz üstlenebileceği bir siyasi rejimi korumak hem de AB'ye üye olmak istiyorlar. Bunun için de AB'nin Türkiye'nin "özel koşullarını" göz önünde tutmasını istiyorlar. İdam cezasının kaldırılmasına, ana dilde eğitim ve yayın hakkına karşı çıkışların altında bu yatıyordu. Şu anda da düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü sağlamadan AB'ye üyelik istiyorlar. Bir anlamda istenen, AB içinde ABD uzantısı olmak. Öte yandan da yıllardır küçülen bir ekonomi içinde sıkışıp kalmış sermaye kesimlerinden, AB'ye girildiğinde daha hoşgörülü bir ortam uyan İslamcı muhalefete kadar geniş bir cephe AB'ye, gerekirse ABD ile ilişkilerin kötüleşmesi pahasına ve AB'nin siyasi reform taleplerini yerine getirerek girmek istiyor. AB'nin talep ettiği siyasi reformların, solun ve sivil toplumun örgütlenmesini engelleyen koşulları da ortadan kaldıracak talepler ile büyük ölçüde çakışmasından yola çıkarak kimi sol kesimler de bu cepheye katılıyor.

Türkiye'yi yöneten elit tabakanın hangi kesiminin belirleyici olacağı sorusunu da gündeme getiren bu ayrışmada, solun taraflardan birinin yanında yer alması gerekiyor mu? sorusunu sonraya bırakıp biraz da soruna Avrupa açısından bakalım.

AB'nin Günümüzdeki Öncelikleri ve Türkiye

Yukarıda da belirttiğimiz gibi 1970'li yıllara kadar Avrupa'nın temel amacı ABD ve Japonya'ya karşı ekonomik rekabet için birleşmek idiye de, şu anda sınırların "yasadışı" göçmen akınına karşı korunması gibi en az ekonomik rekabet kadar önemli başka sorunlar da var. Bu yeni sorunlar toplumun bütünlüğünü etkilediği gibi ekonomiyi de etkilediğini saptamak durumundayız. Otomasyon ve sanayinin dışarıya taşınması ile artık gereksinim duyulmayan işgücü --eskiden kol gücünü sağlayan eğitimsiz kesimler-- şimdi suç olarak nitelenen etkinliklere yönelmektedir. Kimi uyuşturucu alışkanlığı edinmekte, kimileri çeteler oluşturmaktadır. ABD'de bu sorunun çözümü için polis baskısına ve şu anda 2 milyondan fazla insanı barındıran hapisanelere ağırlık verilmektedir. Avrupa ise refah devleti aracılığıyla minimum toplumsal güvenceler oluşturarak toplumun sistem dışı kalan bu kesimlerinin "suç" a yönelmesini engellemeye çalışmaktadır. ABD'de özelleştirilmiş hapisaneler gözaltında olan ve örgütlenme şansları olmayan bu insanları ucuz işgücü olarak kullanmakta ve bu durumdan ekonomik rasyonalist açıdan yararlanılmaktadır. Avrupa'da ise sürekli artan sayıda sığınmacı sistemin sağladığı olanaklardan yararlanmakta ve bu anlamda ekonomiyi olumsuz yönde etkilemektedir. Avrupa bir yandan artan suç oranları ile toplumsal bütünlüğü bozmaya yönelik bir yandan da refah devletini sürdürülemez kılan bu olguya bir çözüm bulmak zorundadır. Doğu Avrupa ülkelerinin üye yapılması ile bu sınırların sorumluluğu yeni üyelere devredilecektir. Ancak Akdeniz'den botlar ve gemilerle gelen ve Türkiye sınırını aşarak Yunanistan'a geçen sığınmacılar gündemin önemli maddelerinden biridir.

Bu konu Türkiye açısından çok önemli, çünkü Türkiye Avrupa'ya pazar olma olanağını ve ucuz işgücünü zaten Gümrük Birliğine girerek sunmuş durumda. AB'ye giriş serbest dolaşım açısından çok önemli görünmektedir, ancak AB bunu kabul edebilecek durumda mıdır? Her şeyden önce AB şu anda Türkiye'de sürekli

yoksullaşan yığınların Avrupa'ya akın etmesini kabul edecek durumda değildir. Dolayısıyla Türkiye'nin ekonomik istikrara kavuşması AB'ye giriş açısından bir önkoşuldur. Türkiye AB'nin gereksinim duyduğu yetmiş beşinci gücü açısından da Hindistan kadar dahi avantajlı durumda değildir. Çünkü 1980'lerde Hindistan'ın da dahil olduğu kimi ülkeler ileri teknoloji alanlarında deneyimli işgücü yaratmak için büyük yatırımlara girişirken, Türkiye'de YÖK ile üniversiteler üniversite olmaktan çıkıyordu. Öte yanda Avrupa Türkiye'yi önemsiyor, çünkü Avrupa'ya sığınmacı akışını önlemek için Türkiye'nin kendi sınırlarını çok iyi denetlemesi gerekiyor. Bunun ötesinde de sığınmacılar için düzenli gözetim merkezleri kurmuş bir Türkiye bu insanların Avrupa'ya akışını önlemek konusunda etkin bir işlev üstlenebilir.

Olayın bir başka boyutu ise Avrupa'ya artan müslüman göçü sonucunda Avrupalıların kendi kültürlerini tehdit altında hissetmeleri. Hollanda'da ırkçı sağın güçlenmesinde bu durum önemli bir rol oynadı ve Avrupalı politikacılar bu ırkçı eğilimlerin güçlenmesinden kaygı duyorlar. Kabul etmek gerekir ki Avrupalıların çoğu değil Türkiye'yi doğu Avrupa'yı dahi "Avrupalı" olarak kabul etmek istemiyor.

Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik ve toplumsal bunalımın yarattığı tablonun Avrupa açısından nasıl ele alındığını derinlemesine irdelenmek olanaklı. Ancak sanıyorum yukarıda özetlediğimiz konular Avrupa'nın Türkiye'yi içine almak yerine kendisine umutla bağlı bir konumda tutmayı tercih ettiğini ve daha uzun bir süre daha bu durumun değişmeyeceğini ortaya sermeye yeterli. Ne zaman ki Türkiye ekonomik ve politik istikrara kavuşur ve AB de Türkiye'deki işsiz ve yoksul kesimlerin Avrupa'ya akışını engelleyebilecek boyutta Türkiye'ye yardım edebilecek duruma gelir, o zaman AB Türkiye'nin üyeliğini kabul edecektir. O gün gelene kadar da AB Türkiye'nin üyelik umudunu değerlendirerek, Arap ülkelerinden gelenlere vize konulması gibi taleplerini dayatacak ve bu şekilde kendi sınırlarını korumak için Türkiye'den yararlanacaktır.

Ekonomik açıdan da Türkiye Avrupa'daki sanayinin taşındığı bir bölgeye dönüşmekte ve bu şekilde sermaye ucuz işgücü ve çevreyi kirletme hakkından yararlanmaktadır. Oysa AB üyesi bir Türkiye'de ücretler yükselebilir veya daha yüksek çevre standartları gündeme gelebilir. Her ne kadar önümüzdeki yıllarda Avrupa'daki önceliklerin neler olacağı konusunda bir kestirimde bulunmak zor olsa da bu bir olasılıktır. Dolayısıyla AB'ye giren bir Türkiye'nin ekonomik istikrarını o ana değin sağlamış dahi olsa o andan sonra sürdürebileceği kuşkuludur. Günümüzde sanayi, bir ülkeden diğerine kolayca taşınabilmektedir. Bunlar da AB'nin üyelik başvurusuyla birlikte değerlendirileceği diğer parametrelerdir. Doğu Avrupa ülkelerinin AB'ye uyum süreçleri bu konuda önemli ipuçları verecektir.

Solun AB'ye Yaklaşımı

Avrupa'nın Türkiye'ye bakışı böyle iken sol AB'ye karşı tavrını nasıl belirlemelidir? Bu sorunun yanıtı Türkiye'de solun eriştiği olgunluğu sergilemesi açısından çok önemlidir ve ne yazık ki solun iyi bir sınav verdiğini söylemek olanaksız. Küçük bir kesim "sol" tamamen milliyetçi bir yaklaşım sergilerken, daha geniş bir kesim ise açık milliyetçi bir tavır göstermese dahi "ulusal kalkınma" hedefini öne çıkaran değerlendirmelerle benzer bir çizgiye savrulmaktadır. Esas olarak kapitalist sistem içinde "ulusal" bir programla kalkınmanın olası olduğunu iddia eden bu eğilim, şu anda kapitalistleşmeyi seçmiş olan eski "sosyalist" ülkeleri örnek alıyor gibidir. Ancak Türkiye gibi küresel kapitalizme bu denli bağımlı olan bir ülkede, üstelik küreselleşmenin Çin'i dahi teslim aldığı koşullarda bunun boş bir hayal olduğu ortadadır. Daha da önemlisi kapitalist sistem içinde "ulusal kalkınma" geçici bir ekonomik rahatlamadan söz edenler yine ihracata yönelik bir ekonomiyi hedefliyorlar. Bu ise ihracat için doğanın daha fazla talan edilmesi, daha çok insanın ücretli köleye dönüşmesi ve toplumsal değerlerde daha fazla aşımına anlamına gelecektir.

Solun diğer kimi kesimleri ise AB'nin getireceği ekonomik etkileri ikinci plana atarak ve bu sürecin Türkiye'deki demokratik hak ve özgürlükleri genişletmek yönünde katkısını öne çıkararak AB yanlısı bir tavır geliştiriyor. Türkiye'de düşünce ve örgütlenme özgürlüğünün çok kısıtlı olmasının getirdiği zorlukların AB'den gelen baskılarla aşılabileceğini umuyorlar. Son çıkan "AB uyum yasaları" da bu yönde bir iyimserliği destekler doğrultuda. Ancak burada gözden kaçırılan iki olgu var. Birincisi bu yasalar tek başına AB'nin baskısı sonucu çıkmadı. AB yalnızca yıllardır verilen mücadelenin yarattığı toplumsal gerilimi azaltmak konusunda bir anlamda dolaylı arabuluculuk rolü üstlendi. İçinde yaşadığımız küreselleşme döneminde, temel insan haklarını sağlamamakta direnen rejimlere karşı uluslararası kuruluşları ikna etmek bazen daha etkili olabiliyor. İkincisi ise AB'nin şu anda Türkiye'de demokratik hak ve özgürlüklerin geliştirilmesi yönünde baskı yapması, bunun her zaman böyle olacağı anlamına gelmiyor. 1980'den bu yana Türkiye'den gelen politik sığınmacılar AB için önemli bir sorun olmuş durumda ve AB bu süreci tersine çevirmek istiyor. Bunun için de Türkiye'den gelen bir sığınmacının Türkiye'de gördüğü politik baskıları sığınma için gerekçe gösterememesi gerekiyor. AB'nin Türkiye'ye karşı çok demokratik görünen yüzünün arkasında ekonomik ve diğer kaygılar olduğunu görmek gerekiyor. AB bir yandan Türkiye'den "demokratikleşmesini" talep ederken bir yandan da diğer Üçüncü Dünya ülkelerinden gelenlere karşı daha katı önlemler almasını bu insanların gerektiğinde kendi ülkelerine geri gönderilmesini talep etmektedir. Oysa bu insanlar ABD'nin ve Avrupa ülkelerinin izlediği politikalar ve desteklediği baskıcı rejimlerden dolayı, kendi ülkesinde gördükleri politik ya da ekonomik baskılar so-

nucunda yaşayamaz duruma geldikleri için oradan oraya sığınmaya çalışıyorlar. Sığınmaya çalıştıkları ülkeler ise bu sorunları yaratan politikaları kendileri geliştirmemiş gibi hiç bir sorumluluk üstlenmek istemiyorlar.

Önümüzdeki yıllarda da artan sayıda sığınmacılar AB'nin gündemindeki ağırlığını artıracak. Ve bir olasılıkla AB demokratik yüzünü bir yana bırakıp özellikle daha hoşgörülü olan üyelerine ve komşu ülkelere sığınmacılara ve bunlara sahip çıkan demokratik hareketlere karşı baskı uygulanması yönünde etkiye bulunmaya çalışacak. Böyle bir AB'nin Türkiye'deki insan hakları ihlallerine karşı seçici bir duyarlılık göstereceği açıktır. Türkiye'den Avrupa'ya sığınmaya yol açacak insan hakları ihlallerine karşı duyarlı olunca, diğer Üçüncü Dünya halklarına karşı yapılan ihlallere karşı tam bir kayıtsızlık ve hatta teşvik dahi söz konusu olacaktır.

AB bir yandan Türkiye'den "demokratikleşmesini" talep ederken bir yandan da diğer Üçüncü Dünya ülkelerinden gelenlere karşı daha katı önlemler almasını bu insanların gerektiğinde kendi ülkelerine geri gönderilmesini talep etmektedir.

Bu noktada bizim AB yanlısı solcularımızı, böyle ikiyüzlü bir "demokratlık" ve "insan hakları savunuculuğunun" Türkiye'deki insan haklarını geliştirmek yönünden ne denli güvenilir bir destek olduğunu düşünmeye davet etmemiz gerekiyor. So-

nuçta AB'nin bu olumlu görünen özellikleri evrensel bir demokrasiyi ya da tüm insanlığı içeren bir duyarlılığı temsil etmediği, tam tersine milliyetçilik gibi sınırları çizilmiş bir bölgede kendi refahını düşünen bir anlayışı temsil ettiği gün gibi ortada. Bunun zamanla kültürel bir ırkçılığa dönüşmesi de olası. Derinizin rengi önemli değil, ama ya "Avrupa kültürünü" olduğu gibi kabul edersiniz ya da dışarıda kalırsınız.

İktidara Değil Sorunların Çözümüne Odaklanmak

Yazımın başında bıraktığımız soruya dönecek olursak; sol açısından Türkiye'nin AB'nin bir

parçası olması ya da ABD'nin dümen suyunda kalması önemli midir? Ya da yönetici elit tabakanın bu iki farklı eğilimi temsil eden kesimleri arasında bir tercih yapmamız gerekiyor mu? Öncelikle solun demokratik hakları genişletmek ve temel insan haklarının sürekli çiğnenmesini engellemek için verdiği mücadele açısından AB'ye yönelmiş bir Türkiye'nin daha avantajlı bir ortam yaratacağını saptamak gerekiyor. Bunu reddetmek faşizm ile burjuva demokrasisi arasında bir fark yok demek gibi olur. Ancak bu avantaj bizi egemen elitin bir kesiminin peşine düşmek yanılığına sürüklememeli. Tarih boyunca sol bu tür hataları defalarca yapmış ve sonuçta en büyük zararı kendisi görmüştür. Murray Bookchin'in sık sık verdiği örnekle açıklamaya çalışırsak: I. Dünya savaşı sonrasında Komünistleri

ezerek 1919'da iktidara gelen Sosyal Demokratlar ardından muhafazakarları iktidardan uzak tutmak için liberalleri ve merkez partileri desteklemeye başladılar. Ancak sonunda Hitler'i iktidardan uzak tutmak için muhafazakarları desteklemek zorunda kaldılar. Ve sonunda onların destekledikleri muhafazakarlar Hitler'e iktidar yolunu açtı ve Alman Sosyal Demokrat partisi tümüyle ezildi. Dolayısıyla kötüler arasında daha az kötü olanı destekleme politikası solu hiç bir zaman bir yere götüremez.

Solun yapması gereken ehveni-şeri saptamak ve onu desteklemek değil, sorunları iktidarın kimde olduğundan ya da olacağından bağımsız olarak saptamak ve halkın gücünü bu sorunların çözümü doğrultusunda harekete geçirmektir. Politik baskılara ve insan hakları ihlallerine karşı uluslararası dayanışma önemli, ama bu AB gibi bu konuda iç tutarlılığı olmayan yapılara dayandırılarak örgütlenemez. Çok daha önemlisi ise halkın kendi yaşamını belirlemesi için örgütlenmesi ve bu yolda doğrudan eylemlerle politikaya müdahale etmeye çalışması.

Solun yapması gereken ehveni-şeri saptamak ve onu desteklemek değil, halkın gücünü bu sorunların çözümü doğrultusunda harekete geçirmektir.

Doğal Değerlerimizin Geleceği

Konuyu bir de AB ülkemize iş ve aş getirecek anlayışı açısından biraz inceleyelim. Unutmamak gerekir ki gelişmiş ülkeler hizmet ve bilgi teknolojileri üzerine yoğunlaşırken kirli sanayileri ülkelerinde istemiyorlar. Birçok Avrupa ülkesi ülkelerindeki kirli sanayiye daha yıllar öncesinden Üçüncü Dünya ülkelerine taşımaya başladılar. Bu bağlamda örneğin Fransa, çimento ve deri sanayilerini 90'lı yılların başında Türkiye'ye taşıdı. Diğer kirli sanayilerden biri olan tekstil sanayisini Almanya dolaylı olarak

Türkiye'ye taşıdı. Ülkemizde biraz canlı görünen turizm sektörünün en karlı işletmeleri yabancı yatırımcılar tarafından işletiliyor. Özal döneminde ülkemizin en güzel turistik yerleri 99 yılına yabancı

yatırımcılara kiralandı. Şu anda Türkiye'nin doğa turizmi bile çoğu Almanlar tarafından olmak üzere Avrupa'lı şirketlerce yürütülüyor. Avrupa'ya artan elektronik ve otomotiv ürünleri ihracatından söz ediliyor, ancak teknolojiyi sağlayan ortaklara yapılan ödemelerden sonra bu ihracatın bize getirdiği ile yarattığı kirliliğin maliyeti hiç karşılaştırılmıyor.

Sermaye birlikleri yalnızca doğal değerleri yağmalamakla da kalmıyor. Ortak bir "kültür" oluşturmak adına her ülkenin kendine ait bir dizi özellikleri onları biricik yapan değerleri de ortadan kaldırıyorlar. Örneğin, son yıllarda Yunan alfabesi değiştiriliyor. Bir kısım Yunanlı AB nedeniyle kültürlerini ve kendilerine özgü daha nice değerlerini kaybetmenin tedirginliğini yaşıyor.

Nasıl Bir Dünya?

Eğer yaşadığımız tüm bu sorunlar küresel ve onların çözümleri de küresel olacaksa, odaklanmamız gereken AB ya da Avrupa boyutunda değil evrensel çözümler olmalıdır. Sonuçta Av-

rupalılık, dar milliyetçilik gibi evrensel insanlık düşüncesine karşı onu daraltan bir düşünce tarzı değil mi? Ulusal sınırlar içinde veya bölgesel bir sermaye birliğinin üyesi olarak kıtasal sınırlar içinde kendisine gelecek arayan Türkiye, bu topraklarda yaşayan insanlara özgürlük getirebilir mi?

Bu sorulara AB lehine yanıt vermek çok zor. AB ekonomik açıdan bir iyileşme sağlayacak dahi olsa bu yaşadığımız topraklardaki doğal ve

kültürel değerlerimizden vazgeçmemiz karşılığında olacaktır. Sol, bu tür ekonomik ölçütlere dayalı tercihlere dayanarak politika geliştirmeyi bir yana bırakmalı tüm insanlığı kucaklayacak çözümlere yönelmelidir. Bu çözümler, bize yaşamımızı baştan aşağı yeniden örgütlememize olanak verecek doğrudan demokrasiye dayanmaktadır. Doğrudan demokrasiye dayanan yerel toplulukların bir araya geleceği konfederasyonlar ise bugünkü ulusal ve kıtasal sınırların aşılmasını sağlayacaktır.

